

İSLAM'IN YOL GÖSTERİCİ ESASLARI

el-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben müberaken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ sey-yidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmâin ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fe-kâle Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem:

a. Hidayetin İki Kaynağı: Kur'an ve Sünnet

كِتَابُ اللَّهِ وَسُنَّتِي لَنْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ
الْحَوْضَ

Kitâbü'llâhi ve sünnetî len yeteferrakâ hattâ yeridâ alayye'l-havda.

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'*den, buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

“Allah Teâlâ Hazretleri'nin kitabı, yani Kur'an-ı Kerîm.” *Ve sünnetî.* “Ve benim sünnetim.” *Len yeteferrakâ.* “Birbirlerinden ayrılmayacaklar.”

Taa, *hattâ yeridâ alayye'l-havd.* “Havz-ı Kevser'immin başında benim yanıma gelinceye

kadar daima beraber olacaklar, birbirlerinden ayrılmayacaklar.” Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılan, Kur'an-ı Kerîm'e sarılan iflah olur, dünya ve ahiret saadetine erer çünkü bu ikisi birbirinin aynıdır, birbirinin destekleyicisidir, birbirleriyle el eledir, birbirleriyle bitişiktir. Çünkü Peygamber Efendimiz'e Kur'an-ı Kerîm'i Allah indirmiştir. Peygamber Efendimiz de Kur'an-ı Kerîm'i halka anlatmıştır ve kendisi uygulamıştır. Kendisinin uygulamasına *fiili sünnet*, sözlerini söylemesine de *kavli sünnet* deniliyor.

Yani sözüyle, fiiliyle Kur'an-ı Kerîm'i bizzat önce, herkesten evvel kendisi uygulamıştır Peygamber Efendimiz. Onun için sünnet demek, Kur'an demektir. Kur'an demek, sünnet demektir ama sünnet Kur'an'ın açıklaması, genişletilmiş şekli. Nasıl uygulayacağının gösterilmesi, yani tatbikatı. Bu ikisi birbiriyle beraberdir. Bu ikisine sarılan kurtulur. Bu ikisi insanı cennete götürür. Bu ikisinden ayrılan cehenneme düşer çünkü Kur'an'a uymayanı Allah sevmez. Kur'an'ı iyi anlamak için de mutlaka Peygamber Efendimiz'in sünnetini bilmek lazım.

Onun için bizlerin yapacağı şu anda çok güzel Arapça öğrenmektir. Birisinin hayatını okuyordum demin, bilgisayardan bana gelen kağıtlar üzerinde. İngilizce'yi ve Arapça'yı çok iyi bilir diyor, tamam. İngilizceyi iyi bilir, tamam burada konuşur, İngiltere'de konuşur, Amerika'da konuşur, dünyanın her yerinde bu dili bilen var, tamam. Arapça'yı çok iyi biliyor, tamam. Dinini güzel öğrenecek, Kur'an'ı anlayacak, hadîs-i şerîfleri güzel anlayacak. Onun için hem kendimiz hem çoluk çocuğumuz Arapça'yı güzel öğrenmeliyiz. Adam mühendis, adam iktisatçı, adam doçent, adam profesör Arapçayı öğrenmiş, aferin. Tamam. Her şeyi aslından, kökünden çözer. Taşıma suyla değirmen dönmez. Kendisi Arapça'yı bilirse gayet güzel anlar. Ama Arapça'yı bilmeyen kırk defa anlatsan yine anlayamaz doğru düzgün.

Onun için çoluk çocuğunuza Arapça'yı öğretin. Arapça ana lisanımızdır biliyorsunuz çünkü Peygamber Efendimiz'in hanımları Arapça konuşurdu. Peygamber Efendimiz'in hanımları da bizim annemiz sayılıyor. O zaman Arapça da bizim ana lisanımız sayılıyor, Ana dilimiz. Ana dilimizi öğrenmeliyiz. Gençler şu sırada ana dillerini yani Arapça'yı öğrenmeye

başarlarsa kısa zamanda ilerletirler, iyi bir şey olur. İnşallah üç beş sene sonra gayet iyi bir duruma gelir. Hacca gittikleri zaman da gayet güzel konuşurlar. Kur'an-ı Kerîm'i okudukları zaman gayet iyi anlarlar. Namazları daha güzel kılarlar, zikirleri daha güzel yaparlar.

b. İnsanı Yücelten Üç Haslet

Efendimiz, ikinci hadîs-i şerîf yine Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'den El Askeri rivayet etmiş ki:

كِرَامُ الْمَرْءِ دِينُهُ وَمُرُوَّتُهُ عَقْلُهُ وَحَسَبُهُ خُلُقُهُ

Keramü'l-mer'i dînühû ve mürû'etühû aklühû ve hasebühû hulkuhû.

Kısa bir cümle ama çok anlamlı, derin. İnsanlar bazı kimseleri severler ve sayarlar, baş üstünde tutarlar, hürmet ederler, karşısında el pençe divan dururlar. Bu saygın bir adam.

Neden sayarlar?

Ya asildir, soyludur. Arapça'da buna *Kerîm* deniliyor. “Kerem sahibi.” Ya şeydir, merttir. Mert kişi, erkek kişi, dobra dobra, dürüst falan diye ondan severler. Ya da soyludur, soyundan dolayı severler. Şimdi birisine *kerem* deniliyor, birisine *mürüvvet* deniliyor, birisine *hasep* deniliyor. *Keramü'l- racülü*, “adamın asilliği”

Hangi adam asil, hangisi değil? “Benim babam, dedem filancazadelerdenmiş. Biz saraydan gelmişiz” falan filan, ıvır zıvır. Ha! falanca da köyden çıkmış. Hiç oyle sarayla marayla ilgisi yok.

Hangisi daha soylu, asil?

Keremü'l- racülü takvâhu. “Kişinin kerîmliği, asilliği takvâsındadır.” Eğer Allah'tan korkuyorsa, müttekî bir kulsa, haramlardan, günahlardan kaıyorsa, işte bu adam asil adamdır, soylu adamdır.

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقِيكُمْ

Inne ekremekm indallâhi etkâkm.

Kur'an-ı Kerîm'de de âyet-i kerîme böyle geçiyor. Sizin Allah indinde en kıymetliniz, takvâsı en çok olanınız. Takvâ çok kıymetli bir Şeydir, varlıktır. İnsan takvâyaya sahip oldu mu çok Őeyler kazanıyor demek. Takvâ ehli olalım. Haramdan, gnahtan kaçınan, Allah'ın emirlerini tutan, yasaklarından sakınan insanlar olalım. Adamın keremi, takvâsıdır. Mrvveti, aklıdır. Bu adam ne derecede bir Şey adam, aklı kadar. Akılıysa mrvvetlidir, mert kişidir, saygın kişidir. Aklı yoksa zavallı bir kişidir. Daę gibi bedeni olsa, aklı yoksa, zincire

bağlar adamı. Aklı olmayınca deli derler, zincire bağlarlar, kıymeti yok. Aklı, akıl çok önemli. Allah Teâlâ Hazretleri hepimize akl-ı selim ihsan eylesin! Herkesin aklı vardır tabii. Dünyada herkesin aklı var ama herkesin aklı var ama makbul değil. Makbul olan akıl, akl-ı selimdir. Yani arızalardan, hastalıklardan, yamukluklardan, eksikliklerden uzak olan akıl. Hiçbir eksikliği yok. Tahtalar tamam. Tahtalar eksik değil. Bu adamın kafasında bir tahtası eksik dedik mi? He diyoruz. “Tamam anladım” diyoruz. Sen ona çok aldırma. O adamın kafasında bir tahtası eksiktir. Tamam. Eksikliği var. Adamın mertliği, merdaneliği, erliği aklındadır. Aklı varsa saygın bir adamdır. Tahtaları eksikse kıymeti olmaz. Eh, Allah bize akl-ı selim versin. Doğru düzgün akıl versin. Asıl akıl insanı tehlikelerden korur. Eğer korumuyorsa akıllı değil. “Adam, ya şu hale bak ya! Yaptığı işe bak ya. Bu yaptığı iş bunu mahvedecek ya.

Bu neden yapıyor bunu?

Hay Allah.

Hiç mi aklı yok ya bu adamın?

Hiç mi ilerisini düşünmüyor.” filan deriz. Evet, kâfirler ilerisini düşünmüyorlar. Düşünseler veya doğru düşünseler, düşünüyorlar da

herkes bir şey düşünüyor. Ben şimdi, Seyhan kardeşimiz bana bir sürü bilgisayardan sayfalar çekmiş, getirmiş okuyayım diye. Üüüf! Türkiye'yi Hristiyanlaştırmak için neler yapıyor, ne faaliyetler gösteriyor birileri. Canla başla da çalışıyor, kandırıyor da milleti. İzmir'de karargah kurmuşlar, Mersin'de karargah kurmuşlar. Boyuna çalışıyorlar Hristiyan yapmaya. Tabii bir akla hizmet ediyor ama kıymeti yok. Çünkü yarın Allah'ın indinde hem kendileri hem de kandırdıkları hepsi suçlu ve sorumlu olacaklar, mahvolacaklar. Asıl akıllı cenneti kazanabilendir. Eğer sıratı geçiyor da, cenneti kazanıyor da, Allah'ın rızasına eriyor da cennete giriyorsa akıllı. Akıllı insanı cennete götürmüyorsa sonunda cehennemde cayır cayır yanacaksa "Tüh! akılsız adam kendini cehennemden koruyamamış dünyada.

Aklı mı yoktu bunun ya?

Hiç o iş yapılır mıydı?"

Bak şimdi cayır cayır yanıyor. Hem de yüz binlerce yıl yanacak değil mi?

Cehenneme bir düşen milyonlarca sene yanacak.

E, akıl mı?

Yani kibrit alevine parmağımızı bir dakika tutamazken, istersek tutalım tuttuğumuz zaman da 15 gün parmağımız zonklıyor, yanıyor çünkü.

Bir dakika tutamazken milyonlarca sene cehennemde yanmak ne demek?

Çok akılsızlık demek. Onun için Allah hepimizi güzel akla sahip eylesin. Doğruları görelim, doğru yolda yürüyelim.

Ve hasebühû.

“Kişinin hasebi, nesebi nesidir?”

Hulkuhû. “Güzel huyudur.” Güzel huyluysa, tamam! Bu hasepli, nesepli, izzetli, kıymetli bir insandır. Kötü huyluysa bir işe yaramaz. Huyu kötü olduktan sonra bir işe yaramaz. Biz de arkadaşın daima iyi huylusunu seçeriz. Kendimiz de takvâ yolundayız *el-hamdülillah*. Tarikata girmişiz. Allah'ın rızasını kazanmaya çırpınıyoruz. İyi huyları alacağız, benimseyeceğiz, elde edeceğiz, iyi huylu olacağız, kötü huyları atacağız. Cimrilik kötü huy, atacağız. Tembellik kötü huy, atacağız. Yalan dolu...

Tamam, bunları alacağız. Geçimsizlik, hır çıkartmak, gür çıkartmak, sözünde durmamak, kötü huy, bunları bırakacağız. İyi huyların

listesi, kötü huyların listesi olacak. İyi huylara artı koyacağız, bu bende var, bu bende var, bu bende var. Kötü huylarda artı varsa bu bende var diyorsak ondan da kurtulmaya çalışacağız.

c. Peygamber'e Mahsus İbadetler

Üçüncü hadîs-i şerîf:

كُتِبَ عَلَى الْأَضْحَى وَلَمْ يُكْتَبْ عَلَيْكُمْ وَأُمِرْتُ
بِصَلَاةِ الضُّحَى وَلَمْ تُؤْمَرُوا بِهَا

Kütibe alayye'l-adhâ ve lem yükteb alayküm, ve ümirtü bi-salâti'd-duhâ ve lem tü'merû bihâ.

İbn Abbas *radiyallahu anh'den*. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki:

Kütibe alayye'l-adhâ. “Bana kurban kesmek emrolundu.”

Ve lem yükteb alayküm. “Size emrolunmadı.” Yani farz değil. Vacip ama Peygamber Efendimiz'e emrolundu mecburi. Efendimiz mutlaka yapacak.

Ve ümirtü bi-salâti'd-duhâ. “Ben duha namazı kılmakla emrolundum. Bana bu emrolundu. Ben bunu yapmakla görevliyim.”

Ve lem tü'merû bihâ. “Ama siz bununla vazifelendirilmediniz.”

Duha Namazı nedir?

Duha Namazı, saat, öğlene iki saat, iki buçuk saat, bir saat kala filan kılınan, güneşin iyice etrafı aydınlattığı, ısıttığı zaman kılınan bir namazdır. Sevaplı bir namazdır. Bunu dört rekat kılsan olur, sekiz kılsan olur, on iki kılsan olur. Bu namazı kılanlara çok mükâfatlar var. Efendimiz, bu namazı kılardı ama biz de kılsak biz de büyük mükâfata ereriz. Dört rekat kılan muhsinin zümresine dahil oluyor. Duha Namazı şeyde olabilir, İşrak Namazı manasına da olabilir. Yani onun da bir adı Duha çünkü bu duha kelimesi kuşluk vakti demek. Kuşluk vakti üç tanedir. İlk kuşluk, orta kuşluk, koca kuşluk derler. Arapça'da da bulunan duha ve dahiye ve bir kelime daha var, o kullanılıyor. Belki o sabah namazından sonra sabahla öğlenin arasında kılınan namaz demek de olabilir. Peygamber Efendimiz bunu mutlaka kılardı. Tabii biz de kılsak iyi olur ama bize mecburi değil. Mecburi değil, fazilet ve sevap. Bu sevaplı namazlardan beş tane var. Bir, İşrak Namazı. Sabah Namazı'ndan sonra camide oturup, zikirle meşgul olup, yarım saat, kırk

dakika geçince kılınan namaz, iki rekat filan. Sonra duha namazı var 10.00'da 11.00'de kılınan. İşte öğlene bir saat, iki saat kala dört rekat sekiz rekat on iki rekat. Bu da çok sevap. Akşamın arkasından Evvâbîn Namazı var. İki rekat, dört rekat, altı rekat, on iki rekata kadar kılınabilir. İki rekat da olsa bunu kılanın günahları affolunur, denizlerin köpüğü kadar çok olsa bile. Onun için bu da kıymetli bir namaz.

Bir de yatarken abdest alıp namaz kılmak çok sevap. Abdestli yatmak çok sevap. Bütün gecesi ibadeti yazılıyor. Bir de geceleyin teheccüde kalkmak sevap. Sabahleyini okumuştuk. Sizden önceki ümmetlerin âdetidir bu eskiden beri. Bütün salih kullar hep bu namazı kılmışlardır. Siz de gece bu teheccüd namazını kılın diye, Efendimiz tavsiye etmişti. İnşallah, bu geceden itibaren kılmaya gayret edin çünkü çok sevabı var.

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

“Rak’atâni mine’l-leyli, hayrun mine’d-dünyâ ve mâ fîhâ.”

“Geceleyin kılınan iki tane namaz, dünyada ve dünyanın içindeki her şeyden daha

hayırlıdır” diye Efendimiz bildiriyor. Duaların da makbul olduğu zamandır. Perdelerin kalktığı, göğün kapılarının açıldığı zamandır. O zamanı değerlendirenler büyük mükâfatlara ererler ve evliyâullahın zümresine girerler.

Allah bizi sevdiği velî kulları zümresinden eylesin...

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ